

Fjällbon puiston laiturin ja uimapaaviljongin kutsukilpailu

1.1.2019 - 31.12.2019
Arvostelupöytäkirja 08.02.2019

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

Sisällysluettelo

1. KILPAILUOHJELMA

- 1.1. Kilpailutehtävä
- 1.2. Osallistujat
- 1.3. Arviointiryhmä
- 1.4. Kilpailuohjelman hyväksyminen ja säännöt
- 1.5. Kilpailun aikataulu

2. SUUNNITTELUTEHTÄVÄ

- 2.1. Tausta
- 2.2. Kilpailualue
- 2.3. Kilpailun tavoitteet
- 2.4. Suunnittelutehtävä

3. KILPAILUN ARVOSTELU

- 3.1. Kilpailuehdotukset
- 3.2. Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet
- 3.3. Yleisarvostelu
- 3.4. Ehdotuskohtaiset arvostelut

4. KILPAILUN RATKAISU

- 4.1. Arviointiryhmän työskentely ja päätös
- 4.2. Suositus jatkotoimenpiteiksi

5. KILPAILUTÖIDEN TEKIJÄT

LIITE Ehdotusten planssipienennökset

1. KILPAILUOHJELMA

1.1. Kilpailutehtävä

Tuusulan kunta järjesti arkkitehtuurikutsukilpailun Tuusulassa sijaitsevan Fjällbon puistoon tulevan uuden laiturin ja "uimapaviljongin" suunnittelemiseksi.

Kilpailun järjestäjänä toimi Tuusulan kunta.

Kilpailun tarkoituksena oli löytää ympäristöön sopiva ja ympärivuotaiseen käyttöön soveltuva maisemallisesti ja toiminnallisesti korkeatasoinen laiturin ja uimapaviljongin.

Kilpailussa noudatettiin SAFAn kilpailusääntöjä.

1.2. Osallistujat

Kilpailuun kutsuttiin seuraavat kolme arkkitehtitoimistoa:

Huttunen-Lipasti Arkkitehdit Oy

Uudenmaankatu 7 B 5
00120 Helsinki
+358 9 694 7724
mail@h-l-p.fi

Saatsi arkkitehdit Oy

Meritullinkatu 29 Li 21
00170 Helsinki
+358 40 595 5933
etunimi@saatsi.fi

Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy

Liisankatu 27 F 26
00170 Helsinki
+358 40 659 5415
office@aor.fi

Kullekin kilpailuun osallistuneelle maksettiin 6 000 euroa (alv 0%)

1.3. Arviointiryhmä

Ehdotussuunnitelmien arvioinnin suorittivat seuraavat henkilöt:

Marko Härkönen, Kuntakehitysjohtaja, Tuusulan kunta

Riitta Laurila, Suunnitteluarkkitehti Tuusulan kunta

Julia Hertell, Arkkitehti SAFA, Mer Arkkitehdit Oy, SAFAn nimeämä arkkitehti

Kilpailun yhteyshenkilönä ja sihteerinä toimi hankevastaava **Minna Pulkkinen**, Tuusulan kunta, joka laati kilpailuohjelman ja tuomareiden arvostelulomakkeen, otti vastaan sähköpostitse esitetyt kilpailijoiden kysymykset ja varmisti, että töiden anonymiteetti säilyy.

Petri Kummala, FT, Tutkija, Helsingin kaupunginmuseo/Keski-Uudenmaan maakuntamuseo, antoi lausunnon kilpailutöiden sopivuudesta RKY-alueelle.

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula • Käyntiosoite: Hyryläntie 16, Tuusula
Puhelin: (09) 87181 • Faksi: (09) 8718 3072

www.tuusula.fi

Lisäksi tuomareiden tukena arvioinnissa oli kaavoituksen arkkitehtejä sekä tilapalveluiden moniammatillinen työryhmä, johon kuului arkkitehtuurista kiinnostuneita, mutta myös käytännön rakentamisesta vastaavia henkilöitä. Insinööritoimisto Kimmo Katila Oy auttoi ehdotusten rakenteellisessa arvioinnissa.

1.4. Kilpailuohjelman hyväksyminen ja säännöt

Kilpailuohjelma liitteineen oli kilpailun järjestäjän, arviointiryhmän sekä SAFAn kilpailuasiantuntijan hyväksymä. Kilpailussa noudatettiin SAFAn kilpailusääntöjä.

1.5. Kilpailun aikataulu

Kilpailu alkoi 1.1.2019.

Kilpailukysymyksiä otettiin vastaan koko kilpailun ajan.

Kilpailuehdotukset jätettiin torstaina 31.1.2019.

Kilpailu päättyi keskiviikkona 31.1.2019 klo.00.00.

Kilpailun ratkaisu julkaistaan 28.02.2019.

2. SUUNNITTELUTEHTÄVÄ

2.1. Tausta

Tuusulassa on käynnissä hanke, jonka tarkoituksena on kehittää ja lisätä Tuusulanjärven virkistyskäyttöä. Hanketta ohjaa ohjausryhmä, jossa on mukana kuntapäättäjiä ja virkamiehiä. Hankkeen aikana on muun muassa kehitetty ulkoilureittejä järven ympäri, uudistettu Sarvikallion ulkoilualuetta ja myös Fjällbon puiston kehittäminen on osa hanketta.

1900-luvun alussa Tuusulan Rantatien alueella asui taiteilijayhteisö ja alueella oli useita huviloita. Monista huviloista löytyi tuolloin laituri, joiden päässä oli uimapaviljonki. Kilpailussa oli tarkoitus suunnitella Fjällbon puistoon uusi laituri, jonka päähän tulisi "uimapaviljonki". Laiturin päähän tuleva uimapaviljonki ei kuitenkaan ole tarkoitus olla pelkästään uimareiden vaatteiden vaihtopaikka vaan sen on toimittava myös oleskelupaikkana.

2.2. Kilpailualue

Kilpailualue on Tuusulanjärven itäpuolella sijaitseva Fjällbon puisto, joka sijaitsee RKY- alueella eli valtakunnallisesti merkittävällä rakennetulla kulttuuriympäristöllä Tuusulan Rantatien lähellä. Rantatie on tunnettu siellä eläneestä taiteilijayhteisöstä ja aivan puiston vierestä löytyy Aleksis Kiven kuolinmökki ja J. H. Erkon koti Erkkola.

1800-luvun lopulla Fjällbo kuului Tuusulan nimismiehelle J.V. Frostellille, joka osti alueen vuonna 1875. Hän rakennutti alueelle huvilan ja ulkorakennuksia. Myöhemmin 1900-luvun alkupuolella liikemies Ilmari Helander osti huvilan kesäasunnokseen. 1980-luvulla huvila tuhoutui tulipalossa ja rakennuksista jäi jäljelle vain huvimaja. Nykyisin alueen omistaa Tuusulan kunta.

Fjällbon puisto on 3,5 hehtaarin kokoinen ja sen kallioilta on upeat näkymät Tuusulanjärvelle. Fjällbon puistoa kunnostetaan parhaillaan ja sen on tarkoitus olla

kaikille avoin virkistyspuisto. Puistosta löytyy huvimaja, leikkipaikka lapsille ja vanha laiturin paikka, jolle uusi laituri on tarkoitus rakentaa.

Kulku laiturin paikalta puistoa kiertävälle polulle on tällä hetkellä kunnostamaton ja vaikeakulkuinen. Suunnitelmissa on kunnostaa portaat laiturilta polulle ja siitä ylös huvimajalle asti. Uimapaviljongin käyttötarkoitus kyseisessä kohteessa on toimia luontopolun yhteydessä olevana levähdyspaikkana, jossa voi kesällä nauttia järven maisemista. Se on myös tarkoitus olla järvellä liikennöivien veneiden/alusten odottelupaikkana. Talvella paviljonki toimii avantouimareiden ja retkiluistelijoiden välineiden vaihtopaikkana. Uimapaviljonki tulee mitoittaa noin 6 hengelle. Uimapaviljongissa tulee olla suoja-antava katos.

Fjällbon puiston maastomuotojen vuoksi yhteys puistosta laiturille ei ole esteetön. Laiturilta kulku veneeseen on oltava esteetön. Talvella laiturilta on oltava toimiva yhteys jälle.

Laituri ja uimapaviljonki tulee olla ympärivuotiseen käyttöön soveltuvia.

2.3. Kilpailun tavoitteet

Kilpailun tavoitteena oli löytää maisemallisesti ja toiminnallisesti korkeatasoinen laituri ja sen päähän tuleva uimapaviljonki Fjällbon puistoon. Laiturikokonaisuuden tuli olla sellainen, että se sopii RKY -alueelle. Laituri-uimapaviljonkikokonaisuuden tuli olla kevytilmeinen, maisemaan sopiva, ajaton ja kestävä. Laiturin päähän tulevassa uimapaviljongissa tulisi pystyä olemaan myös sadesäällä, joten siihen tuli suunnitella sääsuoja. Laituri on tarkoitus rakentaa vanhan laiturin paikalle, jossa on tällä hetkellä laiturin vanha kivijalka.

2.4. Suunnittelutehtävä Suunnitteluohjeet

Laituri-uimapaviljonkikokonaisuus tuli olla pienikokoinen ja ilmeeltään kevyt. Laituri-uimapaviljonki oli suunniteltava niin, että se jää alisteiseksi rannalla, kallion päällä sijaitsevalle huvimajalle. Rakenne oli suunniteltava luontevaksi osaksi Tuusulan Rantatien RKY-maisemaa ja se ei saanut nousta voimakkaana eleenä rantaviivassa.

Laiturin rakenteen suunnittelussa ja materiaalien valinnoissa tuli ottaa huomioon vuodenaikojen vaihtelu. Laiturikokonaisuuden tulisi kestää erilaisia sääolosuhteita.

Suunniteltavan laiturikokonaisuuden valmistusmateriaali oli vapaasti valittavissa, mutta materiaaliksi suositeltiin puuta. Materiaalien valinnassa tulisi ottaa huomioon käytön, ilkvallan ja ilmaston rasitukset laiturille. Laiturikokonaisuutta suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös laiturin huollettavuus.

Laiturin ja sille suunnitellun uimapaviljongin tuli olla helposti huollettava ja rakenteeltaan sellainen, että se voi olla käytössä myös talvella mm. retkiluistelijoita varten. Laituriin tuli pystyä kiinnittymään veneellä (veneidn syväys 1,5 m) ja laiturirakenteessa tuli ottaa huomioon esteettömyyden asettamat pääsy- ja turvallisuusvaatimukset. Ranta on matala, luotausten mukaan vedensyvyys 7 metrin päässä rantaviivasta on 1 metri ja 11 metrin päässä rantaviivasta 2 metriä (vesipinnalla +37,95). Järvi on säännöstelty ja vedenpinnan vaihtelukorkeus on 0,85 m (tasot 37,30...38,15). Laiturin tulisi olla vähintään 15 metriä pitkä.

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula • Käyntiosoite: Hyryläntie 16, Tuusula
Puhelin: (09) 87181 • Faksi: (09) 8718 3072

www.tuusula.fi

- **Käyttö eri vuodenaikoina**

Laiturin ja uimapaviljongin on tarkoitus olla ympärivuotisessa käytössä. Kesällä se on uimareiden, puistossa retkeilevien ja lautalta tulevien/lähtevien käytössä. Talvella se toimii retkiluistelijoiden, kävelijöiden ja avantouimareiden paikkana.

- **Rakenteet ja materiaali**

Laiturin ja uimapaviljongin rakenne tuli olla kestävä ja soveltua ympärivuotiseen käyttöön.

Materiaalien valinnassa oli huomioitava kestävyys lisäksi paikan luonne ja kustannukset. Suunnitelmissa tuli näkyä laiturin ja uimapaviljongin rakenteelliset ratkaisut ja materiaalivalinnat.

- **Rakennuskustannukset**

Kilpailussa määriteltiin laiturikokonaisuuden toteutuskustannusarvioksi noin 50 000€. Rakennuskustannuksilla kunta halusi varmistaa suunnitelmien pysymisen taloudellisesti järkevänä ja toteuttamiskelpoisena.

- **Palautettava aineisto**

Sijaintipiirros, 1:500

Pohjapiirros, 1:50

Tarvittavat julkisivut ja leikkaukset, 1:50

Tarvittavat leikkaukset, 1:50 (esim. Laiturin liittyminen rantakallioon)

Tarvittavat detaljit tarkoituksen mukaisessa mittakaavassa

Muuta havainnollistavaa materiaalia

Selostus suunnitelman periaatteista, materiaaleista, toteutuksesta

3. KILPAILUN ARVOSTELU

3.1. Kilpailuehdotukset

Kilpailuehdotuksia tuli määräaikaan mennessä 3kpl.

Ehdotus A - SYLI

Ehdotus B - PLIPLAP

Ehdotus C – Katos vaan

3.2. Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

Ehdotuksia arvosteltaessa huomioitiin erityisesti arkkitehtoninen kokonaisote, toimivuus (sääsuoja) ja maisemaan sopivuus. Näiden lisäksi arvioitiin suunnitelman elinkaari ja ekologisuus.

3.3. Yleisarvostelu

Arkkitehtikutsukilpailun laatu kokonaisuutena oli erittäin korkeatasoinen. Mielenkiintoista oli se, että kaikilla kolmella kilpailuun osallistuneella työllä oli hyvin erilainen lähestymistapa tehtävään. Tuomaristo katsoi, että useassa ehdotuksessa oli käytetty perinteisiä rakenneratkaisumalleja innovatiivisella tavalla. Esimerkiksi

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula • Käyntiosoite: Hyryläntie 16, Tuusula
Puhelin: (09) 87181 • Faksi: (09) 8718 3072

www.tuusula.fi

ehdotus "Syli" lähti ulkomuodon osalta liikkeelle perinteisistä uimahuoneista ja niittyladoista, mutta aukotus kertoi sisäosan pyöreään muotoon koverretusta sylistä.

Maakuntamuseon yleiskommentti töistä oli, että kaikki ehdotelmat ovat mahdollisia. Ehdotus "Katos vaan" on selkeästi muita kookkaampi ja sen mahdollisessa edelleen kehittämisessä museon kanta tulisi olemaan se, että tutkittaisiin vielä hieman maltillisemman kokoista versiota. Se on ehdotuksista hengeltään selvästi perinteisempi modernisoituine aumakattoineen ja paviljonkimaisessa minimalismissaan ehkä lievästi japanilainen. Muissa ehdotuksissa on selvästi ajassa kiinni olevampi ote.

Museon näkökulmasta perinteiden kunnioittaminen ja muistumat aiempaan "uimakoppiarkkitehtuuriin" eivät ole uuden uimakopin suunnittelussa keskeisiä lähtökohtia. Pääasia on, että tarkoitukseen löytyy mahdollisimman hyvä ratkaisu. Nähdään, että suunnitelma voi olla pikemminkin moderni ja uutta avaava tulkinta vanhasta rakennustyylistä.

3.4. Ehdotuskohtaiset arvostelut

Ehdotus A – SYLI

TEKNISTALOUDELLISET NÄKÖKULMAT

- **Tekniset ratkaisut:**

Syli koostuu suorasta ponttonilaiturista, jonka päässä on paanupintainen uimakoppi. Syli tarjoaa hyvän sääsuojan ja toimii ympärivuotisessa käytössä. Veneet voivat kiinnittyä kylkikiinnityksellä laituriosuuteen. Ponttoni-ratkaisu laiturin osalta on hyvä. Uimapaviljonkirakennelma antaa suojaosan seinän pohjoistuulia vastaan olematta silti liian pimeä koppi.

Uimapaviljonki houkuttelee uimaan, osa oli valmis jopa vaihtamaan uimavaatteet tilassa. Talvella luistelijat ja hiihtäjät kaipaavat lähinnä istuskelu- ja eväidensyöntipaikkaa, joka toteutuu laituria hyödyntäen kaikissa ehdotuksissa.

Puurakenteisena on huollettava ja tarvittavilta osin uusittavissa. Suora ponttonilaituri on helppo ja nopea rakentaa, uimapaviljongin koppiosa vaatinee

kantavuudeltaan järeämmän ponttonin tai muuten rakennelma on notkollaan. Vapaasti kelluva ponttonilaituri voi yleisökäytössä keinua pelottavasti.

Päädyssä olevat portaat eivät kestä jääkuormaa, jolloin ne on syytä poistaa. Samalla saadaan lisätilaa veneiden kiinnittymiselle myös laiturin päähän. Muussa tapauksessa kiinnityspaikka on vain yhdellä laiturin sivulla, mikä voi muodostua ongelmaksi, jos vesillä sattuu olemaan "ruuhkaa" eli liikkeellä on myös kevytveneilijöitä turistiveneiden lisäksi. Pitkän veneen kiinnitysmahdollisuus laiturin sivuun pitkittäin on tarkistettava.

Uimapaviljonkiosa on avoin kolmelta sivulta, jolloin lumi tuiskuttaa sisään. Tuulensuojana koppi toimii hyvin. Uimapaviljongin sijainti aivan laiturin päädyssä rajoittaa järvimaiseman täysin vapaata tarkastelua ja muutenkin toimintaa laiturin päässä. Sisätila saattaa muodostua ahtaaksi vapaan lattiapinta-alan vähäisyyden vuoksi. Kopissa ei ole kengille tarpeeksi säilytystilaa retkiluistelun ajaksi.

- **Rakennuskustannukset:**

Syli saattaa olla materiaalimäärältään suurin, vaikka vaikuttaa kokonsa puolesta pienimmältä. Paanuverhoilu on arvokasta. Toisaalta rungon LVL-kehät, jotka muodostavat monimuotoisuuden, voidaan esivalmistaa pitkälle ja rimojen kiinnittäminen niihin on työmaalla helppoa. LVL-runko on kallis ratkaisu, mikäli se muotoillaan massiivilevyistä.

Koppi-rakennelma sijoitetaan lähelle jyrkkää rantaa, jolloin on oletettavaa, että myös veden alla on syväne. Kelluva rakennelma taas voidaan tuoda hinaamalla valmiina ja kytkeä paikalla laiturirakennelmaan.

Syli arvioitiin laiturin ja koko rakennelman perustamistavan vuoksi kalliiksi toteuttaa. Hintaa nostaa koppiosuus, joka vaatisi tarkasteluja. Itse laituriosuus on yksinkertainen ja edullinen ponttonilaituri.

Jos tämä työ rakennetaan, voitaisiin miettiä lehtikuusen vaihtoa Accoya-puuhun, joka ei ime vettä eikä syty, mutta toisaalta nostaa kustannuksia. Myös joustavaa liittymistä kiinteään laituriin tulisi pohtia, jolloin huomioitaisiin vedenpinnan ja jäiden aiheuttamat liikkeet.

- **Huoltokustannukset:**

Rakenne on tehty osin suljetulla tavalla, joka voi muodostaa riskin roskien kerääntymiseen paviljongin sisään. Erityisesti sisäosan muodot saattavat aiheuttaa haasteellisia tilanteita huollon suhteen, jos osia rakenteesta tai pinnoista joudutaan korjaamaan.

Paanut on tervattavissa samanaikaisesti Tuusulassa olevan Halosenniemen paanukaton kanssa, muutoin rakennelma vaatii yksittäisten puuosien ja kiinnikkeiden huoltamista ja uusimista. Uimapaviljongin paanupinta on vaikea huoltaa ulkopuolelta ja todennäköisesti vaatii tavanomaista useammin käsittelyä.

Oletuksena on, ettei tämä rakennelma innosta muodon ja materiaalin osalta graffitien maalaamiseen. Ratkaisussa ei ole helposti rikottavia ikkunoita tms. Laiturin huolto ei poikkea muista peruslaitureista.

- **Esteettömyys/turvallisuus:**

Laiturin ponttonirakenne helpottaa esteetöntä siirtymistä veneen ja laiturin välillä. Laiturin kaiteet ovat hieman viitteelliset.

Ei sovellu pyörätuolia käyttävälle (esim. laiturin kelluvan osan nivelkohta kiinteään osaan). Reitti uimapaviljongille puiston läpi on joka tapauksessa maastollisesti haastava, jolloin ei ehkä muutoinkaan sovellu liikuntaesteisille. Mahtuuko kopin sisällä kääntymään pyörätuolilla ympäri?

LAATUKRITEERIT

- **Arkkitehtoniset ominaisuudet**

Teoksen muotokieli yhdistää perinteisen harjakattoisen rakennuksen hahmon orgaaniseen, vapaamuotoiseen ikkuna-aukkoon. Muotojen yhdistäminen ei esittäydy täysin vakuuttavana. Kontrastin luominen muodoilla on jäänyt ehkä hiukan keskeneräiseksi ja hapuilevaksi. Ehdotusta pidettiin kuitenkin sympaattisena ja tuoreena. Pyöreät ja orgaaniset muodot ovat kiinnostavia.

Pintamateriaalina paanurakenne on hieno ajatus. Alas kapenevat seinät ovat onnistunut oivallus. Harjakatto, ikkuna-aukkojen orgaaninen muoto ja näihin yhdistettynä paanupinnan luoma muoto tuntuvat yhdistelmänä monimutkaiselta. Tuomariston mielestä klassisen "talo":n arkkityyppimuoto yhdistettynä orgaanisiin aukotuksiin ja vielä tämän lisäksi hieman "kansallisromanttiseen" paanuverhoiluun syövät näin pienessä rakennelmassa sen sirouden.

Tuomaristo näki paviljongin ulkoisessa ja sisäpuolen olemuksessa saunamaisuutta. Lisäksi tervalepän käyttö sisämateriaalina lisäsi sitä. Viitteitä löytyi niin Halosenniemen paanukattoon kuin Tuusulanjärven sauna-/kylpemiskulttuuriin.

Materiaali ja värivalinnat ovat tuomariston mielestä onnistuneet. Detaljit on esitetty ansiokkaasti ja tutkittu tarkoin. Vanhan laiturin liittymädetalji on hieno yksityiskohta.

- **Maisemaan sopivuus:**

Syli istuu RKY-maisemaa hellävaraisesti ja ympäristön arvoa vaalien. Paviljongin hahmo alas kapenevine seinineen on sympaattinen, mutta kokonaisuutena useiden aiheiden vuoksi hiukan raskas. Ehdotus on ehkä myös tunnelmaltaan hieman "maalaismainen" paviljonkimaisuuden sijaan. Mittakaavaltaan Syli on vanhojen uimakoppien mukainen ja värikykseltään maisemaan sulautuva.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN MUKAISET ARVOT

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula • Käyntiosoite: Hyryläntie 16, Tuusula
Puhelin: (09) 87181 • Faksi: (09) 8718 3072

www.tuusula.fi

- **Suunnitelman elinkaari**

Rakenne on uusittavissa ja huollettavissa vaikka pala kerrallaan.

- **Ekologisuus**

Materiaalit ovat ponttoneja ja kiinnikkeitä lukuun ottamatta puuta. Kaikki materiaalit ovat kierrätyskelpoisia. LVL:ssä on pur-liimaa, betoni ei ole ekologinen, mutta ponttonien muodossa kierrätettävä.

Ehdotus B – PLIPPLAP

TEKNISTALOUDELLISET NÄKÖKULMAT

- **Tekniset ratkaisut**

Paviljonki muodostaa sade- ja tuulisuojan onnistuneella tavalla. Ympäri vuotisessa käytössä ei ole ongelmia. Veneiden kiinnittyminen laiturin tolppiin on hieno detaili.

Uimapaviljonki toimii sääsuojana, tosin suunnitelmassa esiintyvä "kevyt tuulensuoja verho" ei taida olla kovin kestävä idea. Toimii tuulensuojana vallitsevaan tuulensuuntaan nähden eli lounaaseen. Korkeat, levymäiset osat voiva olla ns. tuulipurjeita. Edellyttävät hyvää kiinnitystä.

Uimapaviljonki on kohtuullisen yksinkertainen ja konstailematon, mutta tarjoaa riittävän suojan jopa kahdelle eri ryhmälle. Kopin penkkien alle tilaa jättää kengät säilytykseen retkiluistelun ajaksi.

Uimapaviljongin laavurakenne on helppo toteuttaa. Rakennelman ensimmäisten kolmionmuotoisten osien pystyssä pysyminen tulee huomioida rakennesuunnittelussa. Katoksen muodostavat puuosat voidaan tehdä muualla ja tuoda vesitse rakennuspaikalle. Puuosien pystytys vaatii nostokaluusta. Onko tuotavissa vesitse, mistä ja millä? Maalipinnan huollettavuus järven rannalla on otettava huomioon.

Tässä suunnitelmassa on puupaalujen varaan perustettava laituri, johon on haettu erilaisuutta mutkalla. Pohjan soveltuvuus paaluille on epävarmaa. Laiturin tekninen toteutettavuus kelluvaan ponttoonin verrattuna on vaikeampi. Ponttonivaihtoehtoa kehoitetaan miettimään. Laituri on rakennettava pitkälti paikan päällä. Perustamistapa tutkitaan jatkosuunnittelussa, jossa on huomioitava muun muassa pohjan olosuhteet ja jääkuorma. Perinteinen puupaaluilla tuettu laiturerakenne ei keinu eikä heilu, vaikka sitä käyttäisi useampikin ihminen. Perustaminen järven pohjasta on tutkittava

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula • Käyntiosoite: Hyryläntie 16, Tuusula
Puhelin: (09) 87181 • Faksi: (09) 8718 3072

www.tuusula.fi

huolella. Ratkaisuna voisi olla mahdollisesti erittäin pitkät paalut tai useita pienempiä puupaaluja. Onko ranta kallioinen, onnistuuko puupaalutus?

Veneiden kiinnittymisessä laituriin on huomioitava vedenpinnan vaihtelut, ehdotettu "erillinen luiska" ei tue esteettömiä vaatimuksia parhaalla tavalla.

Hyvä, että uimapaviljonkia ei ole suunniteltu ihan laiturin päätyyn kiinni, koska se rajoittaisi veneen kiinnittymistä laituriin. Laituriin on helppo rantautua veneellä. Portaat suositellaan poistettavan laiturin päästä, koska ne eivät kestäisi jätää. Tällöin myös veneitä pystyy kiinnittämään laituriin monesta eri suunnasta yhtä aikaa.

- **Rakennuskustannukset**

Todennäköisesti edullisin. Hinta riippuu laiturin perustamisolosuhteista ja siitä, montako kattotuolia pitää leikata epäsymmetriseen jiiriin, ja mitä puumateriaalia käytetään. Rakennelma soveltuu matalalle rannalle ja sen toteuttaminen rantapuistikkoon rikkomatta (työkoneet yms.) voi olla haastavaa.

- **Huoltokustannukset**

Tervapinnoite ja lautakatto tarvitsevat säännöllistä huoltoa, mutta muuten todennäköisesti helppohuoltainen. Uimapaviljongin puupinnat vaativat vuosittaista huoltoa. Laiturin huolto ei poikkea muista peruslaitureista.

- **Esteettömyys/turvallisuus**

Esteetön siirtyminen veneestä laiturille on tutkittava tarkemmin, vedenpinnan korkeusvaihtelut huomioiden. Laituri on täysin kaiteeton. Ehdotetaan toispuolista teräskaidetta uimareille laiturin "sisäkurvin" puolelle. Toispuolinen kaide olisi riittävä, mutta se rajoittaisi veneellä kiinnittymistä.

Tulisija puukatoksen läheisyydessä puulaiturilla voi aiheuttaa riskin. Sen jättäminen suunnitelmasta ei kuitenkaan vaikuta sen arkkitehtoniseen laatuun.

LAATUKRITEERIT

- **Arkkitehtoniset ominaisuudet**

Suunnitelman arkkitehtoninen laatu on kilpailun parhainta. Ratkaisu näyttäytyy kaikista suunnista mielenkiintoisena. Keltainen väri, jolla on viitattu vanhoihin uimakoppeihin, voidaan myös tulkita viittauksena 1900-luvun alun taiteilijayhteisöön. Paviljongin hahmo, jolla tekijä on viitannut taiteilijayhteisöön, voidaan nähdä myös japanilaisen paperitaitoksen, origamin oloisena hahmona, joka päähahmosta heittää ikään kuin helmat tai kaulaliinan rannalle kuin järveltä päin käyvässä tuulessa lepattamaan. Muotojen ja värien kokonaisuudessa on runollisuutta.

Väri aiheutti tuomariston keskuudessa erimieltyä. Tuomaristo miettisi vielä tässä suunnitelmassa keltaisen sisäpinnan ja ulkopuolen tervatun pinnan yhteisilmettä. Tummanruskea tervattu lauta ja keltainen voivat luoda vähän tunkkaisenkin ilmeen – havainnekuvassa tervaus on esitetty hyvin kevyesti. Väriä ei välttämättä edes tässä kaivata.

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula • Käyntiosoite: Hyryläntie 16, Tuusula
Puhelin: (09) 87181 • Faksi: (09) 8718 3072

www.tuusula.fi

Asemapiirrostasolla työ on kiinnostavin kaikista. Laiturin taitteisuus luo kävelijän laiturimatkalta liikkeen, jossa näkymät vaihtuvat kävellessä mielenkiintoisella tavalla. Penkin sijoitus on onnistunut näkymien, liikkeen ja suojaisuuden kannalta.

Rakennelma on hahmoltaan kevyt ja paviljonkimainen ja harjamainen geometria viittaa omalla tavallaan huviloihin. Työ on tilallisesti mielenkiintoinen kuitenkin olematta monimutkainen.

Osalle arvioijista tuli déjà-vu miellelyhtymiä muihin rakennuksiin ja sitä verrattiin mm. kirkollisiin rakennuksiin. Terävä muotokieli ei miellyttänyt kaikkia.

- **Maisemaan sopivuus**

Ehdotuksen maisemaan sopivuudesta oltiin kahta mieltä. Osa oli sitä mieltä, ettei rakennelma ihan helposti katoa maisemaan. Osa taas katsoi, että paviljonki on uusi, tämän ajan tulkinta Tuusulan rantatien RKY-alueen perinteikkästä harjakattomuodosta. Vahvalla näkemyksellä linjakkaasti ajateltu ja toteutettu kokonaisuus ei kuitenkaan häiritse alueen herkkää maisemakokonaisuutta, vaan jää alisteiseksi ja RKY-alueen maiseman vaaliminen toteutuu.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN MUKAISET ARVOT

- **Suunnitelman elinkaari**

Rakenne on uusittavissa ja huollettavissa.

- **Ekologisuus**

Päämateriaalina on uusiutuva puu, joka on ekologinen, uusittavissa ja kierrätettävä.

Ehdotus C – Katos vaan

TEKNISTALOUEDELLISET NÄKÖKULMAT

- **Tekniset ratkaisut**

Katos vaan- kilpailutyössä on selkeä ja yksinkertainen rakenne.

Uimapaviljongin katos toimii sateensuojana, mutta ei tuulensuojana, mikä olisi järvenrannalla tärkeää. Iso katos on myös tuuliherkkä. Toisaalta avoin katos estää asiatonta oleskelua paviljongissa.

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula • Käyntiosoite: Hyryläntie 16, Tuusula
Puhelin: (09) 87181 • Faksi: (09) 8718 3072

www.tuusula.fi

Valokate saattaa likaantua ja vihertyä rantakasvillisuuden sekä havu- että lehtipuiden läheisyydessä.

Katoksen räystääs ulottuu alle silmäkorkeuden ja on uutena varmasti toimiva, mutta voi haitata näkyvyyttä vuosien saatossa, jos samentuu ja likaantuu. Samoin talvella näkyvyys voi olla huono, jos katos on täynnä lunta tai se on huurussa. Matala räystääslinja vaikeuttaa myös talvikäyttöä, kun vapaa korkeus on vain noin 1,8 metriä maanpinnasta.

Polykarbonaattikennolevyn toimivuus lumikuorman kanssa tulisi tutkia. Talvikäytössä lumen putoamisesta saattaisi muodostua haasteita.

Katoksen käyttö uimaan tai luistelemiseen lähtemisessä sekä oleskelussa on toimivaa. Uimarille ei anna kuitenkaan pukusuojaa.

Veneiden kiinnittyminen on osoitettu laituriosuuteen kylkikiinnityksenä. Sinänsä hauska oivallus eriyttää katos ja laituri toisistaan ja antaa vedenpinnan vaihtelun tuoda niille omanlaisensa vuorovaikutus. Pitkän veneen kiinnitysmahdollisuus laiturin sivuun pitkittäin on tarkistettava. Kestävätkö pilarit jääkuormia? Katoksen pilarijalat ulottuvat kauas laiturin ulkopuolelle, mikä vaikeuttaa veneiden kiinnittymistä varsinkin tuulisella säällä.

Uimapaviljongin lehtikuusirunko on säänkestävä ja pitkäikäinen. Puumateriaali on huoltovapaa.

Hyvä perusponttonilaituri, johon on haettu näyttävyyttä isolla suojaavalla katoksella.

Iltavalaistus on mietitty hyvin.

- **Rakennuskustannukset**

Tämä ehdotus on huomattavan kallis toteuttaa. Laiturin perustaminen on suhteellisen edullista, jos se tehdään tavanomaisesta puumateriaalista. Suuret teräspaalut vaativat täyskokoisen paalutuskoneen käyttöä, joka on uitettava ponttoneilla rakennuspaikalle. Rakennelma soveltuu matalalle rannalle ja sen toteuttaminen rantapuistikkoon rikkomatta (työkoneet yms.) voi olla haastavaa.

- **Huoltokustannukset**

Polykarbonaattikatos vaatii jossain vaiheessa uusimista, ja iso 100 m² kattopinta vuosittaista puhdistamista. Katteen puhdistaminen on hankalaa tai jopa mahdotonta katoksen rakenteen vuoksi.

Katoksen valokatemateriaali ei ole ilkvallankestävää ja sen säänkestävyys on rajallinen. Jos massiivista katosta ei huolleta säännöllisesti, se muodostaa vuosien saatossa näköesteen. Myös lumenpoisto katoksesta voi olla hankalaa. Samoin kattoristikoiden huolto ja tarkistus, koska katos ulottuu laiturin ulkopuolelle. Uimaportaat eivät todennäköisesti kestä jäärasitusta. Teräspaalun maalaus vaatii huoltoa.

- **Esteettömyys/turvallisuus**

Suunnitelmassa on otettu huomioon esteetön siirtyminen veneeseen. Rollaattorilla liikkujalle ei ole kuitenkaan penkkivaihtoehtoa. Alin taso – jolta näkee maiseman, ei ole esteettömästi saavutettavissa. Pääsy rakennelman päähän asti on kuitenkin hyvä, kuten muissakin ehdotuksissa. Suunnitelmassa ei ole kaiteita, mutta ne ovat lisättävissä, tosin ne rajoittavat pitkällä veneellä kiinnittymistä laituriin. Kaiteet voidaan lisätä vain toiselle puolelle laituria, mikä on riittävä.

LAATUKRITEERIT

- **Arkkitehtoniset ominaisuudet**

Typologinen lähtökohta perinteen tulkinnasta nykypäivään on onnistunut. Järven suuntaan aumakattoinen ja rannan suuntaan harjakattoinen paviljonki on mielenkiintoinen ratkaisu. Katos luo paviljongille itseään suuremman vaikutelman. Katos on kuin yli suuri aurinkohattu istuskeluportaiden päällä. Katoksen alta maisemat avautuvat hienosti joka suuntaan. Valaisuratkaisu on onnistunut.

Uusklassismin uustulkinta on toteutettu hyvin selkeästi ja toiminnallisesti, kirkkaalla konseptilla. Kuitenkin ilme on hieman itämainen ja varsin raskas valokatoksesta riippumatta, jopa terminaalimainen. Tilallisesti kiinnostava ajatus, että katoksen alta näkee kunnolla ulos vasta istuttaessa tai alemmalta tasolta. Tosin alin taso ei ole esteettömästi saavutettavissa.

- **Maisemaan sopivuus**

Paviljonki luo suurieleisen hahmon linjakkaalla eleellä Fjällbon puiston kalliorantaan, vaikka ei suuri rakennelma olekaan. Paviljonki on ilmeeltään Aasia-henkinen ja tältä osin ehkä hiukan vieras RKY-alueen rantamaisemaan. Katos antaa vaikutelman suuresta ja massiivisesta rakennelmasta herkkään maisemakohtaan. Rakennelma on ilmeeltään kuitenkin enemmän raskas kuin kevyt ja enemmän itämainen kuin uusklassistinen.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN MUKAISET ARVOT

- **Suunnitelman elinkaari**

Jos rakennelma jouduttaisiin joskus purkamaan, on jyrkävien teräsbetoni pilareiden poistamisessa paljon työtä. Katteen elinkaari on lyhyt likaantumisen ja UV-säteilyn aiheuttaman kulumisen vuoksi.

- **Ekologisuus**

Polykarboniittikennolevy ei ole materiaalina puun tasolla ekologisuudessa. Ehdotuksessa on varsin paljon metallia, muovia ja betonia muihin ehdotuksiin nähden. Materiaalien kierrätettävyys on kilpailutöiden huonoin.

4. KILPAILUN RATKAISU

4.1. Arviointiryhmän työskentely ja päätös

Arviointiryhmä tutustui kilpailijoiden töihin ja arvosteli työt eri kriteereiden perusteella. Arviointiryhmä ei ollut aivan yksimielinen voittajasta, mutta päätti äänin 2-1 asettaa kilpailussa ensimmäiselle sijalle ehdotus B:n PLIPLAP.

Alla on kirjattu arviointiryhmän päätökset ja niiden perustelut.

1. sija - Voittajatyön nimi: PLIPLAP

Ehdotus vaalii RKY-alueen maisemaa ilmentäen kuitenkin perinteikkäitä Tuusulanjärven uimapaviljonkeja raikkaalla ja modernilla otteella. Paviljongin linjakkuus yhdistettynä materiaalien ja värien käyttöön on kilpailun parasta antia. Rakennelma on ekologisesti harkittu ja toteuttamiskelpoinen. Tämä ehdotus miellytti miltei kaikkia.

2. sija - Syli

Ehdotus onnistuu RKY-alueen maiseman vaalimisessa, mutta jää kokonaisvaikutelmaltaan vaatimattomaksi. Alas kapeneva malli sekä paanupinta ja laituridetali ovat ehdotuksen parhaita ominaisuuksia. Ei onnistu täysin erilaisten muotokielten yhdistämisessä. On kuitenkin sympaattinen ja toteutettavissa.

3. sija - Katos vaan

Ehdotuksen hattumainen katos antaa vaikutelman itseään suuremmasta rakennelmasta ja tämän vuoksi vaikutelma RKY-maisemassa ei ole onnistunein. Arkkitehtoninen laatu on korkea, mutta hengeltään se on ehdotuksista kauimpana perinteisistä Tuusulanjärven uimapaviljongeista. Pyrkimyksessään olla kevyt antaakin raskaan vaikutelman. Ehdotus on huolto- ja rakentamiskustannuksiltaan kallis rakennelma.

4.2. Suositus jatkotoimenpiteiksi

Tuomarit suosittelevat seuraavia jatkotoimenpiteitä voittaneelle PlilPlap-ehdotukselle:

- Ankkuroitua ponttoni-ratkaisua on tutkittava rakentamistavan ja kustannusten suhteen sekä varmistettava, että toteutuksessa huomioidaan esteetön siirtyminen veneestä laiturille. On myös tutkittava, onko pikkupaaluilla paalutus ongelma järvenpohjan tyypin kannalta.
- Suuren kattopinnan aiheuttama tuulikuorma on huomioitava jatkosuunnittelussa.
- Vartioimattomana rakennelmana on huomioitava mahdollinen ilkeävalta materiaaleissa ja pintakäsittelyssä.

5. KILPAILUEHDOTUSTEN TEKIJÄT

Voittaneen ehdotuksen 2, nimimerkki PLIPLAP tekijöiksi osoittautui:

Tekijänoikeus:
Huttunen-Lipasti Arkkitehdit Oy

Työryhmä:
Risto Huttunen, arkkitehti SAFA
Santeri Lipasti, arkkitehti SAFA
Satoshi Ohtaki, arkkitehti
Mikael Saurén, arkkitehtiyo.
Tomas Hartman, arkkitehti

Toiseksi tulleen ehdotus 1, nimimerkki Syli tekijöiksi osoittautui:

Tekijänoikeus:
Saatsi Arkkitehdit Oy

Työryhmä:
Emilia Saatsi
Pekka Saatsi
Jyry Friström
Ville-Pekka Säkkinen.

Näkymäkuvat: Tietoa Finland Oy

Kolmanneksi tulleen ehdotus 3, nimimerkki Katos vaan tekijöiksi osoittautui:

Tekijänoikeus:
Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy

Työryhmä:
Erkko Aarti
Kuutti Halinen
Arto Ollila
Pekka Pohjola
Mikki Ristola
Meri Wiikinkoski
Benjamin Åkerblom